

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לד.

א"ר זירא. הא דאכרכו רבנן לכל המערבין להוליך עירובין למקום שציתתן גזירה משום יו"ט אחר השבת דאי בעי לאמטוייה שבת לערב ליום המחרת לא מצי ממנטי ליה וצריך להוליכו מערב שבת ואי אמרת בעלמא נשכחיה שבתיה משום הוואיל הכי נמי אחי למיסמך עליה ונפיק על עירוב שציתתו דיו"ט אחר השבת והתם אפילו הוואיל ליכא:

והניח עירובו כמות. סמוך למקום שציתתו חוץ לארבע אמות קאמר וכלוקימנא [לנ:] בליל דאי חוץ ארבע אמות אפילו למעלה מי' נמי עירובו עירוב דהנותן את עירובו י"ט לו ארבע אמות: **למטה מעשרה עירובו עירוב.** ואע"ג דעירובו חוץ לארבע אמותיו מצי שקיל ליה ואיתוי פחות פחות מארבע אמות דהא אפילו שבת לא אסרי כי האי גזירה אלא משום שבות דרבנן והכא דבין השמשות הוא לא גזור: **למעלה מעשרה אינו עירוב.** דאי נפיק חוץ לארבע אמותיו קאי ברה"ר ולא מצי למשקליה מרה"י דהא ברה"ר ועירובו ברה"י והכא ליכא למימר כמאן דמלי דהא חוץ לארבע אמותיו הוא: **נפסון נפסון.** שציתתו בראש המגדל והכא גזירה הרבה והניח עירובו לתוכו: **אם למעלה מעשרה.** הניחו עירובו עירוב ואע"פ שאינו יכול ליטלו משם ולהביאו למקום

שציתתו דהא ממנטי ליה מרה"י לרה"י דרך אויר רה"ר וקיימא לנא שמושיט דאפילו למעלה מי' חייב הרי יכול לירד ולאוכלו במקום שהוא מונח שם דכיון דלמעלה מעשרה הוא הוי כמקום שציתתו ממנו שם עליות למגדל זו למעלה מזו והניחו בעליה שלמטה מי' דהוא כרמלית: **אין עירובו עירוב.** דהא לא מצי למשקליה מההוא כרמלית ואיתוי לראש המגדל ששבות שם משום אויר רה"ר דממנטי ליה דרך אויר רה"ר לרשות היחיד ואי נחית וכלל ליה התם נפיק ליה ממקום שציתתו ואנן סעודה הראויה מצעוד יום במקומו בעינן: **ואמאי.** למטה מי' אינו עירוב נימא הוואיל ויכול לנטות המגדל ולהשליכו למטה ומנאל מקום שציתתו מוטל לארץ ברשות הרבים ושקיל ליה מכרמלית דאכלי ליה במקום שציתתו דהא לא גזרו על השבות דהא על כרחך רבי היא מדתני רישא הניח עירובו כמות למטה מעשרה עירובו עירוב ואף על גב דהוא ברה"ר ועירובו ככרמלית: **במגדל המסומר.** תקוע במסמרות כמות ואינו יכול לנטות: **במגדל ארוך.** הרבה יותר מד' אמות: **דכי ממנטי ליה.** למגדל עד דהוי ראשו למטה מי' נפיק ליה ראשו חוץ לד' אמות ממקום שהיה המגדל יושב בתחילה וכי שקיל ליה ואמנטי ליה עד ראש המגדל ואכלי ליה אישטכח דלא קאי בד' אמות שנחכוון לשבות בהן: **ואי אינא כוונתא ומינא נר.** כוונתא חלוון מינא חבל. א"כ ארובה בראש המגדל ויש חבל בידו וקשור בעירוב ואפילו כשהוא ככרמלית למטה מי' יציאו אללו דרך חוכו של מגדל דהא מכרמלית לרשות היחיד הוא: **א** ל"א שמעתי ועיקר נחכוון לשבות בראש המגדל או בראש השוכך. אהניח עירובו כמות קאי וקתני דהשתא הוי איפכא דאי למעלה מי' הניחו כמות עירובו עירוב שהמגדל אלל הכותל ויכול להביאו אללו ואין הפסק ביניה למטה מי' כגון בטפח תשיעי ורבים מתכפין עליו והוי רה"ר אין עירובו עירוב דלא מצי מייתי ליה מרה"ר לרה"י ואמאי לימא הוואיל ויכול לנטות המגדל של מקום שציתתו ולהביאו לתוך רה"ר דניחוי ראש המגדל כרמלית דרחב ד' ואינו גבוה י' נפק ליה מחוץ לד' אמות מרחיק ראש המגדל מן העירוב ארבע אמות ולא מצי למשקליה ולאיתוי לראש המגדל ומנאל מעבירו ד' אמות ברה"ר אי נמי נמנאל שציתתו מתרחקת **א** ארבע אמותיו הראשונות ואין זה מקומו. מתנא חבל כוונתא חלוון. א"כ י"ט חלוון במגדל כנגד מקום שהעירוב שם ויש חבל קטן בידו וקשור חבל בעירוב מצעוד יום אפילו כשהוא ברה"ר למטה מי' וראש השני יאה במגדל יציאו אללו דכיון דליגודו בידו אינו אלא משום שבות כי מייתי ליה מרה"ר לרה"י כדחתן בריש המנאל תפילין היה קורא בראש הגג ומתגלגל הספר מידו אפילו בחיך עכמו גוללו אללו שאין לך דבר שהוא משום שבות עומד בפני כתבי הקודש אלמלא היכא דליגודו בידו שבות בעלמא הוא ואתי אליבא דרבי דאמר לא גזרו על השבות בין השמשות:

הכי

ואמאי נימא כיון דאי בעי לאמטויי מצי ממנטי ליה ב'. פ"ה הא דנקט לאותוביה ממתניתין דיו"ט ושבת משום דלא תנא במשנה אחריתי הולכת עירוב בדיקא כדכא ולר"י נראה דדוקא מ"ט פריך אלל מהא דצער **א** הולכת עירוב להכא לערב צער שבת לא

מצי למיפרך דהא בין השמשות שהוא שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי התם משום אסור הולאה ואין ליישב דברי רש"י דודאי מהולכת עירוב של כל השנה [לא] היה יכול להקשות למה היה צריך להוליכו עד מקום השציתה לא היה צריך רק להוליכו מצינו ולהניחו ברשות הרבים במקום קרוב כשיעור שני תילתי מיל או שלשה רביעי מיל או חצי מיל שהם שיעורי בין השמשות למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה דאי בעי ממנטי ליה פחות פחות מד' עד מקום השציתה דהא לרבנן דר' לא מצי לאמטויי פחות פחות מד' אמות הלכך צריך להוליכו עד מקום השציתה ולרבי נמי איכא למימר דהא דלרבי להוליכו עד מקום השציתה היינו כשציתתו ברה"י הוא ויש רה"ר בין ציתו למקום שציתתו ועוד נראה לר"י

הגה"ה אלל כשציתתו ברה"ר לא יאמר להוליכו עד מקום השציתה וע"כ כן צ"ל האמת לפירוש הקו' דאי לטול צריך להוליכו עד מקום השציתה א"כ תיקשי ליה מרבי ולא יוכל לתוך מה שמתוך גזירה אטו י"ט שלאחר שבת. ע"כ:

שציתתו דמדה רבי שיש להחמיר בשבות בפחות מארבע אמותיו כמו שמודה בקנה דגור שמת יקטום משום דבכל יבא לידו אסור שבת דאורייתא וה"ה דכא"פ שבות נמי י"ט להחמיר וכי משני גזירה משום יו"ט אחר שבת כ' הוה מצי לשנוי גזרינן אטו כל שבת דעלמא דכחמה דוכתין **א** אמר גזירה יו"ט אטו שבת אלא דעדיפא למגור יו"ט אטו יו"ט א"כ אע"ג דבעלמא גזרינן בעירוב דמקילין טפי לא הוה גזרינן יו"ט אטו שבת: **גזירה אטו יו"ט שחל להיות אחר השבת.** והא דאמר לעיל **א** גבי אילן כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות ולא גזרינן משום יו"ט שחל להיות אחר השבת או לפני השבת דלא ממה נפשך אסור להשחמך בצילן היינו משום דהתם היא גופא לא הווא אלא משום שבות ואינו אסור ליטלו אלא מדרבנן אלל הכא דציו"ט שחל להיות אחר השבת אי אפשר להוליכו משום אסור הולאה דאורייתא גזרי' שאר יו"ט אטו הא: **אין בראש המגדל למטה מעשרה אין עירובו עירוב.** פי' בקוננו' בלשון ראשון דלא מצי למשקלי' מכרמלית ולאיתוי לראש המגדל ששבות שם דממנטי ליה דרך אויר רה"ר לרה"י וקשה דלמאי אינו עירוב הא ליכא אסורא דאורייתא וכרבי אמאי מפריך דבר כי אי איכא כוונתא ומנאל ח"כ ואע"ג דבאגודו בידו איכא נמי איסורא דרבנן לכך נראה דלא הוי כרמלית אלא רה"ר כגון שהוא בטפח תשיעי ורבים מתכפין עליו או בחורי **א** רה"ר דהוי ברה"ר וצ"ע דכי נמי הוי רה"ר א"כ ככה"ג הוי מושיט הוואיל ואינו מושיט דרך קרקע רה"ר ואי לא הוי מושיט צ"ל דמייירי שאי אפשר להושיט מראש המגדל וליטול אלא דרך כוונתא שכנגד העירוב צריך להביאו לתוך המגדל ומשם יציאו למקום שציתתו: **הכ"ה** נמי נימא הווא"ה יבול צנפותרו. נראה לר"י דקסבר הש"ס דכי נמי יטה ראש המגדל הוי שציתתו בראש המגדל כ"ז שאין ראש התחתון זו ממקומו דאם צמטה ראש המגדל שציתתו לעולם במקום שהיה ראשו בתחילה כשהיה זקוף דהיינו כנגד הראש התחתון א"כ מצי משני הכא במגדל ארוך עסקינן דאי ממנטי ליה קא נפיק חוץ לד' אמות מה לנו במה שאל ראש העליון חוץ לד' אמות כיון שאין שציתתו שם אלא ודאי שציתתו לעולם **א** בראש המגדל ולהכי במגדל ארוך אי אפשר לנטותו דאי ממנטי ליה נפיק ליה חוץ לד' אמות ומנאל מרוחק מעירובו ארבע אמות ולא יוכל להביא עירובו לראש המגדל אפילו לרבי כדפי' לעיל דמדה שציתתו פחות מד' אמות דאסור אי נמי אינו עירוב כדפי' משום שנמנאל שציתתו מתרחקת מד' אמות הראשונות ואין זה מקומו והוי כאלו מקיר כל המגדל ממקומו הראשון ומעמידו חוץ לד' אמות דהשתא שציתתו בקרקעית המגדל שהיה בתחילה והוואיל **א** ושקיל ליה כוליה האי ודאי לא אמרו: **אין איכא כוונתא ומתנא.** הא דלא פריך לעיל נמי הכי גבי אילן משום דאין דרך מתנא להיות גבי אילן יש לומר דהשתא דוקא פריך מכיון דאמר הוואיל ויכול לנטותו:

א

אמאי נימא כיון דיכול למיל ולאמטויי לעירובו אע"ג דלא אול ואמטייה כמאן דאול ואמטייה דמי. ופרקי' ר' יורא גזירה משום יום טוב אחר השבת שאינו יכול לילך בעירובו בשבת לפיכך הצריכוהו דלא תהוי עירוב עד דממטייה ליה. איתביה תבין לשבות שהוא ברשות הרבים ונחן עירובו בכותל למעלה מעשרה טפחים אין עירובו עירוב, שהוא ברשות הרבים ועירובו ברשות היחיד, תבין לשבות בראש השוכך או בראש המגדל אם עירובו בכותל למעלה מעשרה הוא עירובו עירוב, ברשות היחיד ועירובו ברשות הרבים. ואמאי נימא כיון דיכול לנטות את המגדל ולהביאו בתוך עשרה כמאן דאמטוי' דמי והרי הוא נמי ברשות הרבים הוא שבות, [ו]אמאי קתני אין עירובו עירוב. ופרקי' ר' ירמיה הכא במגדל מסומר עסקינן דלא יכול למיטתיה. רב פפא אמר אפילו תימא במגדל [שאין] מסומר, והכא במגדל ארוך עסקינן, דאי ממנטי ליה נפיק חוץ לד' אמות, והרי אמרו המניח עירובו יש לו ד' אמות וכו'. ואסיקא דלית ליה כוונתא ומתנא לאיתויי עירוב בניה. נתנו בבור אפילו עומק ק' אמה הרי זה עירוב כו'.